23/01/2021

Ικανοποίηση για την αναβάθμιση της Εκκλησιαστικής Εκπαίδευσης

/ Επικαιρότητα

Την ικανοποίηση τους εξέφρασαν Εκκλησία και Πολιτεία για την έκδοση των σχολικών εγχειριδίων, σε μαθήματα θρησκευτικής εξειδίκευσης που διδάσκονται στα Εκκλησιαστικά Γυμνάσια και Λύκεια της χώρας, σε ημερίδα που διοργάνωσε το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ) με θέμα: «Διάχυση της Πράξης. Αναβάθμιση της Εκκλησιαστικής Εκπαίδευσης».

Του Νικόλαου Ζαΐμη

Στην ημερίδα που διοργανώθηκε μέσω διαδικτύου, εξαιτίας των περιοριστικών μέτρων που υφίστανται λόγω της πανδημίας, συμμετείχαν ως ομιλητές εκ μέρους της Εκκλησίας της Ελλάδος ο Σεβ. **Μητροπολίτης Καισαριανής, Βύρωνος και Υμηττού κ. Δανιήλ**, από πλευράς της Πολιτείας ο Γενικός Γραμματέας Θρησκευμάτων, **κ. Γεώργιος Καλαντζής**, ο Πρόεδρος του ΙΕΠ, **κ. Ιωάννης Αντωνίου** και μέλη της Επιστημονικής Ομάδας Έργου. Την ημερίδα παρουσίασε ο

κ. Σπυρίδων Κιουλάνης, Σύμβουλος Β’ Θεολογίας του Ι.Ε.Π., ενώ συμμετείχαν επίσης μέλη της συγγραφικής ομάδας των βιβλίων καθώς και οι Διευθυντές των Εκκλησιαστικών Γυμνασίων και Λυκείων.

Σημαντική προσπάθεια τόνισαν Εκκλησία και Πολιτεία

Ο Μητροπολίτης Καισαριανής κ. Δανιήλ εξέφρασε την ικανοποίηση που υπάρχει **εκ μέρους της Εκκλησίας της Ελλάδος** για την υλοποίηση αυτού του έργου, συγχαίροντας την Πολιτεία για την πρωτοβουλία αυτή. Στη συνέχεια, έκανε ιδιαίτερη αναφορά στα βιβλία τα οποία βασικό στόχο έχουν την διευκόλυνση του έργου εκπαιδευτικών και μαθητών. Παράλληλα, εξέφρασε την θέση της Εκκλησίας, όπως δρομολογηθεί άμεσα και το ζήτημα δημιουργίας νέων δομών εκκλησιαστικής εκπαίδευσης με στόχο την προετοιμασία κυρίως υποψηφίων κληρικών που για διαφόρους λόγους δεν μπορούν να φοιτήσουν σε ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, όπως π.χ. Θεολογικές Σχολές ή Ανώτερες Εκκλησιαστικές Ακαδημίες.

Από την πλευρά του **ο Γενικός Γραμματέας Θρησκευμάτων κ. Καλαντζής** τόνισε ιδιαίτερα την σημαντική αυτή προσπάθεια, όπως την χαρακτήρισε, στόχος της οποίας είναι η αναβάθμιση της Εκκλησιαστικής Εκπαίδευση. Μέσα από τα οργανωμένα προγράμματα σπουδών οργανώνεται και συστηματοποιείται η ύλη του κάθε μαθήματος, βάζοντας τέλος στον αυτοσχεδιασμό του κάθε εκπαιδευτικού.

Πιο εύκολο το έργο του εκπαιδευτικού με τα νέα συγγράμματα

Τα νέα σχολικά βιβλία θρησκευτικής εξειδίκευσης, αποτελούν ένα χρήσιμο εργαλείο για τους εκπαιδευτικούς, κυρίως θεολόγους, μουσικούς και εικαστικούς με ειδίκευση στην αγιογραφία. Αυτό εξέφρασαν και καθηγητές που διδάσκουν **σε Εκκλησιαστικά Γυμνάσια και Λύκεια** μιλώντας στο ope.gr, καθώς μπορούν πλέον να οργανώσουν το διδακτικό τους έργο σύμφωνα με τις οδηγίες που δίνονται στα αναλυτικά προγράμματα σπουδών του κάθε μαθήματος. *“Σίγουρα το γεγονός αυτό είναι ένα θετικό βήμα για την εκκλησιαστική εκπαίδευση”,* τόνισαν.

Πρέπει να αναφέρουμε πως τα τελευταία δύο χρόνια δεν υπήρχε κάποιο αναλυτικό πρόγραμμα, με αποτέλεσμα η οργάνωση των μαθημάτων ειδίκευσης γινόταν σύμφωνα με τις κατευθύνσεις που έδινε ο διδάσκων το μάθημα, στηριζόμενος πολλές φορές σε σημειώσεις οι οποίες προέρχονταν κυρίως από πανεπιστημιακά

συγγράμματα.

Ακόμη και στο **μάθημα της Βυζαντινής Μουσικής,** όλα αυτά τα χρόνια που διδάσκεται, δεν υπήρχε κάποιο συγκεκριμένο εγχειρίδιο που να έδινε σαφείς οδηγίες για τη μέθοδο διδασκαλίας του συγκεκριμένου μαθήματος. Συνεπώς, οι διδάσκοντες κατέφευγαν στις παραδοσιακές μεθόδους χρησιμοποιώντας σημειώσεις για το θεωρητικό σκέλος του μαθήματος και επιλεγμένα κομμάτια από το αναστασιματάριο για την πρακτική εξάσκηση των μαθητών. Πλέον, τόσο στο Γυμνάσιο όσο και στο Λύκειο, όπου το μάθημα διδάσκεται για δύο ώρες σε όλες τις τάξεις, εκπαιδευτικοί και μαθητές έχουν ένα σύγχρονο εγχειρίδιο.

ΕΝΟΤΗΤΑ 2

2.1. ΣΗΜΕΙΟΓΡΑΦΙΑ: ΦΘΟΓΓΟΙ, ΒΑΣΗ, ΧΡΟΝΟΣ

ΦΘΟΓΓΟΙ

Όταν ψάλλουμε χρησιμοποιούμε κάποιους ήχους, που άλλοτε είναι πιο ψηλοί και άλλοτε πιο χαμηλοί. Αυτούς τους ήχους τους ονομάζουμε **φθόγγους** ή φωνές.

Οι φθόγγοι είναι επτά:

πα, βου, γα, δι, κε, ζω, νη

Ας ακούσουμε το δάσκαλό μας να ψάλει τους τέσσερις πρώτους φθόγγους και ας επαναλάβουμε:

Αρχικά θα κινήσουμε τη φωνή μας προς τα πάνω, ξεκινώντας από το χαμηλότερο φθόγγο και πηγαίνοντας στον ψηλότερο.

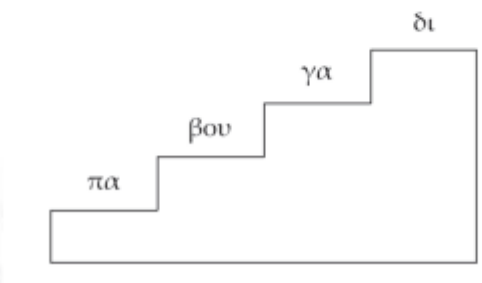

Τώρα θα κινήσουμε τη φωνή μας προς τα κάτω, ξεκινώντας από τον ψηλότερο φθόγγο και πηγαίνοντας στον χαμηλότερο.

Η ίδια σειρά των διαστημάτων θα μπορούσε να επαναληφθεί προς τα πάνω ή προς τα κάτω ως εξής:

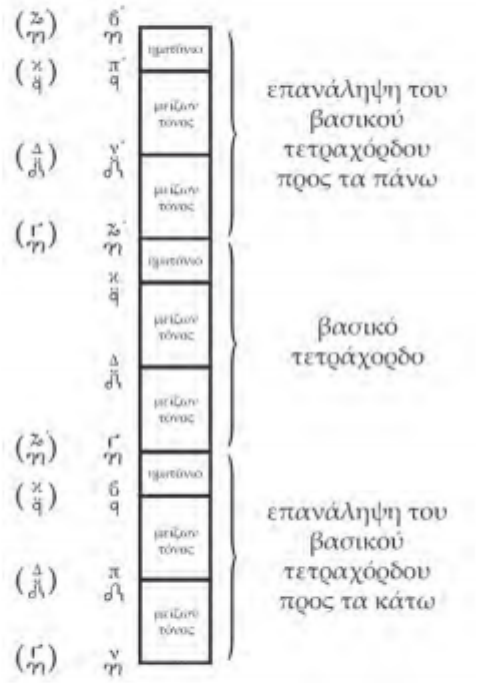

Με αυτόν τον τρόπο λοιπόν προκύπτει αυτό που ονομάζουμε **σύστημα**.

Σύστημα είναι μια σειρά διαστημάτων που επαναλαμβάνεται με ίδιο τρόπο προς τα πάνω ή προς τα κάτω.

Στην εκκλησιαστική μουσική χρησιμοποιούνται τέσσερα συστήματα:

α) Οκτάχορδο ή διαπασών: είναι μία σειρά επτά διαστημάτων που επαναλαμβάνεται προς τα

Από την προηγούμενη χρονιά στα προγράμματα σπουδών εισήχθη και **το μάθημα της Αγιογραφίας,** δίνοντας τη δυνατότητα στους μαθητές να μάθουν, από την Α’ τάξη του Γυμνασίου μέχρι και την αποφοίτησή τους από το Λύκειο, μια δύσκολη και επίπονη τέχνη στην οποία μπορούν να αναπτύξουν τις δεξιότητές τους. Από φέτος στη διάθεσή τους βρίσκεται και το απαραίτητο βιβλίο.

24. Ζωγραφική ως προσευχή

Μυστικώς εικονίζοντες

Το να ζωγραφίζει κανείς την εικόνα του Θεανδρικού προσώπου του Ιησού Χριστού δεν είναι μια απλή υπόθεση, δεν είναι μια ζωγραφική σαν όλες τις άλλες, αλλά είναι ένα πολύ σπουδαίο έργο επειδή η εικονογραφία είναι προσευχή με χρώματα.

Η εικόνα του Χριστού, «ος εστίν εικών του Θεού του αοράτου, πρωτότοκος πάσης κτίσεως» όπως μας γράφει ο Απόστολος Παύλος στην προς Κολοσσαείς, είναι η βάση και το θεμέλιο, ή γενεσιουργός εικόνα αλάθητης της εικονογραφίας.

Το δώρο αυτό, η δυνατότητα δηλαδή να μπορούμε να ζωγραφίζουμε την εικόνα Του, είναι μεγάλη τιμή αλλά και τεράστια ευθύνη για όσους αποφασίζουν να καταπιαστούν με το λειτούργημα αυτό.

Οι ζωγράφοι των εικόνων, «μυστικώς εικονίζοντες» σαν άλλα χερουβίμ μέσα στη λατρεία του ζωντανού Θεού, αντιπροσφέρουν ευχαριστιακά τα έργα των χειρών τους στον Δημιουργό μέσα από την ευχαριστιακή σύναξη και αυτή η δυνατότητα τους ανυψώνει σε μια ιερατική θέση μέσα στην εκκλησία.

Η συνειδητή συμμετοχή στην λατρεία είναι απαραίτητη προϋπόθεση για να φιλοτεχνεί κάποιος εικονίσματα ως προσευχή και δια προσευχής.

Σημαντικός ο ρόλος της Εκκλησιαστικής Εκπαίδευσης

Η αριθμητική κατάσταση των σχολείων τα τελευταία χρόνια έχει αλλάξει. Σε σύγκριση με παλαιότερες δεκαετίες, όπου λειτουργούσαν πάνω από είκοσι Εκκλησιαστικά Σχολεία, είτε ως Γυμνάσια – Λύκεια, είτε μόνο ως Λύκεια, **Πλέον λειτουργούν μόνο δέκα**. Από τα τρία (Ριζάρειος, Βελλάς Ιωαννίνων και Πάτρας) ως Λύκεια, ενώ τα υπόλοιπα επτά (Λαμίας, Ξάνθης, Πάτμου, Νεάπολης Θεσσαλονίκης, Αθωνιάδα Σχολή, Φλώρινας και Χανίων) ως Γυμνάσια και Λύκεια.

Σύμφωνα με εκπαιδευτικούς που υπηρετούν στην **Εκκλησιαστική Εκπαίδευση** ο ρόλος των σχολείων αυτών είναι πολύ σημαντικός, σε μια πλέον απαιτητική, κοινωνία καθώς η αποστολή τους είναι διττή. Αφενός μεν, να προσφέρουν τα μέγιστα των δυνατοτήτων τους στην παιδεία, παρέχοντας στους μαθητές όλα εκείνα τα εφόδια που θα διευρύνουν τους ορίζοντές τους, αφετέρου δε, να διαμορφώσουν το κατάλληλο εκκλησιαστικό ήθος όσων επιθυμούν να εισέλθουν αργότερα στις τάξεις του ιερού κλήρου.

Ιδιαίτερα, από το 2006 και μετά, έτος κατά το οποίο καταργήθηκε από τα Εκκλησιαστικά Λύκεια η Δ΄ Τάξη την οποία επέλεγαν όσοι είχαν σκοπό να ιερωθούν

, το πρόγραμμα διδασκαλίας στα Εκκλησιαστικά Γυμνάσια και Λύκεια έγινε πιο απαιτητικό για τους εκπαιδευτικούς. Οι εκπαιδευτικοί κλήθηκαν όλα αυτά τα χρόνια να οργανώσουν και να σχεδιάσουν τον τρόπο διδασκαλίας των μαθημάτων με τα μέσα τα οποία είχαν στη διάθεσή τους κάθε φορά. Σίγουρα οι οργάνωση των νέων προγραμμάτων σπουδών και των σχολικών εγχειριδίων θρησκευτικής εξειδίκευσης, έστω και λίγο καθυστερημένα, αποτελεί μια νίκη για αυτούς.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΤΑ ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος θρησκευτικής εξειδίκευσης «Θέματα από την Αγία Γραφή Α΄ Τάξης Εκκλησιαστικού Γυμνασίου»

Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος θρησκευτικής εξειδίκευσης «Θέματα Χριστιανικής Ηθικής Γ'Τάξης Γενικού Εκκλησιαστικού Λυκείου»
Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος θρησκευτικής εξειδίκευσης «Εικονογραφία Α΄ Β΄ Γ΄ Τάξεων Γενικών Εκκλησιαστικών Λυκείων»
Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος θρησκευτικής εξειδίκευσης «Θέματα Ποιμαντικής Θεολογίας Γ' Τάξης Γενικού Εκκλησιαστικού Λυκείου»
Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος θρησκευτικής εξειδίκευσης «Θέματα από την Εκκλησιαστική Ιστορία Γ' Τάξης Εκκλησιαστικού Γυμνασίου»
Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος θρησκευτικής εξειδίκευσης «Πατέρες και Θεολόγοι της Εκκλησίας Γ΄ Τάξης Εκκλησιαστικού Γυμνασίου»
Εκκλησιαστική Μουσική Α', Β' & Γ' Εκκλησιαστικού Γυμνασίου
Εικονογραφία Α', Β' & Γ' Εκκλησιαστικού Λυκείου
Εκκλησιαστική Μουσική Α', Β' & Γ' Εκκλησιαστικού Λυκείου
Εικονογραφία Α', Β' & Γ' Εκκλησιαστικού Γυμνασίου
Θέματα Χριστιανικής Ηθικής και Ποιμαντικής Θεολογίας (τεύχος β΄) – Γ΄ Εκκλησιαστικού Λυκείου
Θέματα Χριστιανικής Ηθικής και Ποιμαντικής Θεολογίας (τεύχος α΄) – Γ΄ Εκκλησιαστικού Λυκείου
Θέματα Δογματικής Θεολογίας – Β΄ Εκκλησιαστικού Λυκείου
Στοιχεία Λειτουργικής και Τελετουργικής – Α΄ Εκκλησιαστικού Λυκείου
Εκκλησιαστική Ιστορία και Πατέρες και Θεολόγοι της Εκκλησίας (τεύχος β΄) – Γ΄ Εκκλησιαστικού Γυμνασίου.
Εκκλησιαστική Ιστορία και Πατέρες και Θεολόγοι της Εκκλησίας (τεύχος α΄) – Γ΄ Εκκλησιαστικού Γυμνασίου.
Λειτουργική ζωή της Εκκλησίας – Β΄ Εκκλησιαστικού Γυμνασίου
Θέματα από την Αγία Γραφή – Α΄ Εκκλησιαστικού Γυμνασίου